

AMATŐR

MŰVÉSZI
FÉNYKÉPEZÉSI
FOLTÓIRAT

MELLÉKLETE
A BUDAPESTI
PHOTOCLUB
HIVATALOS
KÖZLÖNYE

SZERKESZTI
KOHLMAN
ARTÚR DR

SZERKESZTŐSÉG • KIADÓHIVATAL
KIRÁLY UTCA • HONVÉD UTCA
89. 10.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 7 ÉN ÉS 15 ÉN.
FLŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE =
14 KORONA.

EGYES SZÁMÁRA
60 FILLÉR.

AZ AMATŐR
SZERKESZTI KOHLMAN-ARTUR DR.
MŰVESZI-FÉNYKÉPEZÉSI-FOLYÓIRAT
BUDAPESTI-FOTÓ-CLUB-HIVATALOS-KÖZLÖNYE
SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, VI. KIRÁLY-UTCA 89. KIRÁLYHUTAL-V. HONVÉD-UTCA 10.
MEGJELNIK MINDEN HÉTEN 1000 FÉNY.
ELŐFIZETÉSIÁRA: EGÉSZÉVRE 12 HÓNAPRA 3000 FÉNY.
FÉLÉVRE 2000 FÉNY. NEGYEDÉVRE 1300 FÉNY.
ÉGYES SZÁMA ÁRA: 60 FÉNY.

TARTALOM :

Halasi Andor: Aktfényképezés és művészet. — *O. Doerffel dr.*: Az amatőr és a művészi fényképezés. — *Kelen Béla dr.*: Művészi fényképek színes papíron. — *Joanovich Pál dr.*: Az osztott előhívásról. — *Raabe Gusztáv Adolf*: Az ozotypia. — *n-r*: Automatikus felvételek a kötött léggömbből vagy sárkányból. — *Kohlmán Artúr dr.*: Képeinkről. — Fényképezési eljárások. — Hazai krónika. — *G. R. dr.*: Könyvekről. — Különfélék. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

KÉPEINK :

A címlapot festette: *Gaál István*. — A belső fejléczet rajzolta: *Bánffy Miklós gróf.* — Műmellékletünk. *Simkó József*: Vitorlás a tengeröbölben. — Szövegképek: *Horváth Emil*: Egy bájos lányka arcképe. — *Tary Lajos*: Alkonyat. — *Hanni Schwarz*, Berlin: Várakozás és A sziklavártán. — *Petrik Albert*: Bárányok a tavaszi legelőn. — *Toborffy Zoltán*: Csönd. — *Hanni Schwarz*: Elégia és A sziklaöbölben. — *Petrik Albert*: Egy kis pihenő.

Aktfényképezés és művészet.

— Irta: *Halasi Andor*. —

Mi áll közelebb az emberhez, mint ő maga, természetadta meztelenségében? Mi állandóbb tulajdona testénél? Milyen művészi probléma áll hát közelebb az emberhez s milyen művészi probléma örökebb az emberi test tanulmányozásának, ábrázolásának művészi problémáinál?

A divat szeszélye ugyanannyi fajta leplet szakított le róla, a hányat rádobott a változó korszakokban, de nem volt kor, a melyben a lepel alatt élő test formái nem követeltek volna jogot, figyelmet, elismerést a művészet élettükörző birodalmában. Nem volt kor, a melyben a múló érdekű és múló hatású meztől szabadult leplezetlen emberi test ne foglalkoztatta volna a képzőművészetet a maga közvetlen forma- és színekombinációinak rejtelveivel, szerkezetének titkaival, a felület alatti szerves, lüktető életet sejtető konfigurációival, melynek formameneit nem takarják el s nem hazudják vissza a mez sokszor izomdomborodás fellett bemélyedő ráncai vagy puffadásai egy-egy izomvölgy felett.

Formáiban, legkülönbélebb helyzeteiben meggyőző igazsággal visszaadni tudni a test életét, vagyis magát az emberi életet: ez az, a mi a legnagyobb s legkimeríthetlenebb problémákkal bilincseli le a tanulmányozó művészt

Felhasználhatja-e s milyen művészi értékkel használhatja fel ábrázolásaiban az emberi testet a művészi szempontokkal dolgozó fényképezés? Ennek a kérdésnek szükségszerűen kellett felvetődnie, a mikor a fényképezés oly rohamosan foglalt magának tért a képzőművészet mindenféle tárgyának feldolgozásában a művészetek körében...

Ha a tárgyat és feladatot önmagában nézzük, a fényképezés egyenlő elbírálás alá esik a többi művészettel, nemcsak ezen a téren, hanem általában. A mit bővebben kifejtettem már «Az Amatőr» 2. számában megjelent cikkemben.

A fontosabb kérdés nem is ez, hanem az, hogy az ábrázoláshoz szükséges megfigyelésekben, tanulmányokban s leleményességben van-e alkalma művészi képességek igénybevételére az amatőrnek is?

Erre a kérdésre is igennel felelhetünk. A mi azonban nem jelentheti azt, hogy az amatőr-fotografusnak ugyanazon tanulmányokat volna alkalma és feladata végezni itt, mint pl. a festőművésznek, vagy rajzolóknak. Ez utóbbiaknak ki kell lesni, meg kell látni azokat a vonalrendszerket, illetve színekombinációkat a testen, melyeket öntudatosan át kell vinniük a síkra, hogy a test ott is igaz legyen. Az amatőr-fényképező ábrázolási technikája majdnem tisztán mechanikus, az öntudatosságnak, az alkotó leleményességnek

tehát nincs benne olyan döntő szerepe. Az amatőr tanulmányainak, a leleményének tárgya csak az lehet, hogy kritikájával és ízlésével megkeresse azokat a vonalakat, a melyeknek dominálniuk kell a képen, a melyek valószínűen fejezik ki, a mit az amatőr a testen megmutatni akart. Ha ezt el nem találja, a kép minden realitása mellett valószínűtlen lesz, mert realitása csak geometriai s nem művészi. Nem a legkönnyebb feladat az aktot olyan pózba beállítani, hogy az póz ne legyen — póz.

Az itt szükséges kritikai tehetség a művészi talentumnak képezi alkotó elemét s ennek foka szerint közeledik a művészethez, vagy távolodik tőle az amatőr. Az aktfényképezés különösen próbára teszi a fényképező kritikájának és ízlésének finomságát, hogy a művészi téma tisztaságát ne törje át a képen semmiféle tendencia, a mi mindig és mindenütt a művészet rovására megy. Vagyis hogy a művészi ábrázolás ne váljon pornografiává.

Ennél a kritikai tehetséget igénylő feladatnál még magasabb művészi tartalmat juttat az aktfényképezésnek az, hogy segítségével a legsúlyosabban reá nehezedő terhet rázza le magáról a fényképezés: a felveendő tárgyak megváltozhatatlanságát. Az akt kompozíciót tesz lehetővé az amatőrnek. Tájon, arcon nem lehet alakítani, csak kritikailag értékelni. Az akttal szabadon komponálhat az amatőr, akár tájjal, interiőrrel stb. kapcsolatban, akár a nélkül. Azok a pompás képek is, a melyeket «Az Amatőr» a vérbeli német művésznőtől, Hanni Schwarz-tól közölt, mind kompozíciók.

Ez az a tér, a melyen a megkötöttségtől legerősebben szabadulhat az amatőr s hatalmas lendülettel szállhat ama magaslatok felé, a hol az igazi műalkotások születnek, a hol már nem a természet, hanem a művész alkotó fantáziája és teremtő ereje ajándékoz az emberiségnek új, meg új alkotásokat.

*

A mai modern művészetek ismét sokat foglalkoznak az ember aktjával, helyrehozván a barokkorszak mulasztását. És a modern művészet legifjabb hajtása, a fényképezőművészet is megkísérli azoknak a kincseknek kiaknázását, melyek a művészi aktfényképezéssel napfényre hozhatók.

Egy bájos lányka arczképe. Horváth Emil.

Az amatőr és a művészi fényképezés.

Irta: Dr. O. Doerffel.*

Egy szállóige jár végig mostanában a világ összes fényképezési folyóiratai — a «fényképezés mint művészet». Sokaknak, főleg az e «művészet» terén legifjabb újoncoknak sajnos csak szállóige marad ez mindvégig. Azok előtt, kiknek a fényképezés inkább sport, időtöltés, természetesen emeli a sportnak becsét az, hogy művészetnek mondják. Mert tagadhatatlan, hogy az amatőrök legtöbbször a fényképezés pusztán egyszerű képezésre vagy látképezésre szolgálnak. Természetesen ezek közül is megbecsülendők azok, kik ebben legalább bizonyos magasabb fokot érnek el. Határozottan többet érnek ők, mint azok, kiknek a fényképezés ki nem forrott, teljesen értelmetlen művészi, helyesebben művésziellen érzelmeiknek kifejezésére szolgálnak. Mert ezek között sok az olyan, kik még az «ügyes» fényképezőnek fokát sem érték el s bár még a kezdet kezdetén állanak, máris, jobb ügyhöz méltó buzgalommal vetik magukat a fényesen vonzó, — de nehezen és csak hosszas és alapos tanulmányok után elérhető — művészi fényképezésre. És mivelhogy nélkülözik e magaslat eléréséhez szükséges erőeszközöket, nem ismerik az utat; többnyire alázuhannak. Kevés azoknak száma, kik jobbnak látják a kiindulási ponthoz való idejekoráni visszatérést.

Senki sem született «mester»-nek. Minden művésznek tanulnia kell. A festőnek előbb rajzolni — és pedig másoknak képeit, — majd a természetet kell előbb másolnia. És mielőtt ő maga komponál, meg kell tanulnia «látni». Csakígy a szobrásznak. A zenésznek is előbb a hangot «hallani» kell tudnia, mielőtt hangszerelne s csak végezetül komponálhat ő is. Hasonló, sőt szakasztott ily «tanulmány-utat» követel a művészi

* Fenti cikket még akkor küldte «Az Amatőr»-nek a szerző Berlinből, mikor az semmilyen más folyóiratban nem jelent volt még meg. Hetek, sőt hónapok mulván el azóta, a cikk Németország egyik legelőkelőbb művészeti folyóiratában, a «Photographische Rundschau»-ban s legutóbb egy ugyancsak előkelő svájci folyóiratban a «Bulletin Photoglob»-ban is megjelent. Azért azonban, hogy «Az Amatőr» a hazai írók cikkeit előnyben részesíti, lapunkat gáncs nem érheti, a késedelem pedig e kitűnő cikk értékét nem csökkenti. A szerk.

fényképezés is. Csak ha ezt az utat megtette, gondolhat arra, hogy önállót teremtsen.

És miként a fejlődésben, úgy az *anyag* minőségének tekintetében is hasonlóak a szabályok a különböző művészetekben. Mert vajjon ki tagadhatná, hogy az anyag felette *fontos* valami. Vegyük csak ismét a festőt. Vajjon nem elsőrangú feltétel-e nála is a technika, és pedig teljes birása a technikának, — a különböző festékanyagoknak alkalmazása és hatásuknak ismerése, — az alaposnak és ecsetkezelésnek.

Hasonló alapos anyagismeretet a leendő művészfényképező sem nélkülözhet. Tekintsük csak a «mesterek»-nek műveit e szempontból is kritikai szemmel. Ezek bizony az anyag feletti teljes uralomról tesznek fényes bizonyosságot. Az *anyagmegválasztás* és *felhasználás* tehát elsőrangú fontosságú a művészetben. Mert bármily alaposan tanulmányozta is légyen valaki a festés technikáját, ez még nem teszi festővé, csakúgy a fényképezőnek rendelkezésére álló anyagok ismerője még nem fényképezőművész. Hogy mi minden kell még ehhez, arról ezúttal nem szólunk. És pedig egyrészt azért nem, mert «Az Amatőr» hasábjain már ismételtelen és alaposan tárgyalták e kérdést nálamnál talán sokkal hivatottabbak, másrészt, mert inkább az amatőr és művészi fényképezés közötti nagy különbségre óhajtok röviden csak néhány szóval utalni. Hisz ily kis cikk keretében, mint az enyém, a részletekbe mélyebben behatolni csaknem lehetetlen. Csak így, pusztán mellesleg óhajtjuk érinteni az anyagmegválasztásban rejlő fontosságot a fényképező szempontjából is. Mert annak az amatőrnek, a ki, ha egyszer egy-egy jó tájképfelvételt készít, azt csinosan izléses kartonlapra ragasztania, vagy szép keretbe bekeretelnie sikerült, már leendő, sőt «kész művésznek» tartja magát, néhány megjegyzésünk valószínűleg hasznára fog válni.

Nézzünk először egyet a fényképezőnek rendelkezésére álló sok-sok anyag és eszköz közül. Például az objektivet, e mondhatnók legfontosabb eszközünket. Az éppen előttünk elterülő táj lebilincseli tekintetünket, remekművet kellene adnia. S a mint mi látjuk, tényleg remek. De vajjon az-e úgy is, a hogy azt objektívünk rajzolja? Bizonyára nem minden esetben. Tudvalevően az objektíveknek különböző a gyújtótávolságuk s különböző gyújtótávolságú lencsék ugyan azt a tájat is a legkülönbözőképpen rajzolják. Így pl. a nagyon rövid gyújtótávolságúak az előteret a távolabbi fekvőkhöz képest felette nagyra rajzolják. Ellenben nagy látószögük van; sokat szorítanak bele kisebb felületbe is. Vajjon a tájképfelvétel rövid, vagy hosszú gyújtótávolsá-

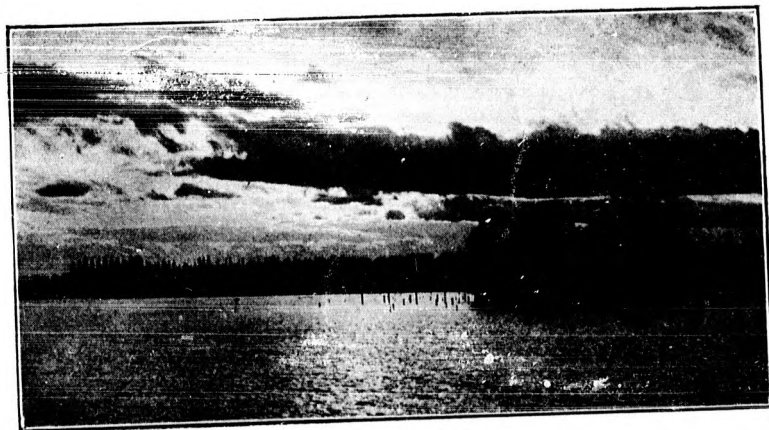
ságú lencsét követel? A két-három különböző gyújtótávolságú, elterjedt kettős lencsékben alkalmas eszköz áll rendelkezésünkre, hogy e követelménynek célszerűen felelhessünk meg.

Vagy nézzük a felvétel anyagát. Lemez vagy film? Ez a kérdés. Végezze el a választást kettenük között és kedve szerint ki-ki maga. De alapelvnek kell lennie minden fényképezőre nézve, hogy mindig csak a *legjobb* anyagot használja. Így tulajdonképpen mindig csak *fényudvarmentes* lemezeket használjunk.

Az *isolarlemez*ekben és *isolar sik* filmekben oly egyszerűen kezelhető anyagunk van, a mely minden különös eljárás nélkül csak úgy dolgozandó fel, mint a közönséges lemezek vagy filmek és egyenesen fényudvarmentes negativekre vezet. Az *isolargyártmányok*nak ezenkívül még más szempontból is fontos előnyei vannak az amatőr fényképezőre nézve. Így rendkívül nagy teret engednek a megvilágítás tekintetében, olyat, melyet a közönséges lemezeknél nem tapasztalhatunk. S ha még hozzávetjük, hogy az *isolargyártmányok* mint *színtérzékeny (ortochromatikus)* isolargyártmányok is kaphatók, nem esünk túlzásba, ha azt állítjuk, hogy ez a legideálisabb negatív-anyag.

Még több választási szabadságot enged meg az előhívó. Minthogy azonban gyakran ez, vagy amaz előhívóra, mint az egyedüli üdvözítőre — esküszik a hívó, az előhívók főbb képviselőinek megismerése csak hasznos lehet. Némelyek az univerzális jellegű *rodinalra*, mások a *glycin*-nel való álló előhívásra esküsznek. Ismét mások csak az *amidolt* kedvelik, a mely hatásának módjában a rodinálhoz felettemód hasonló és alkáliák nélkül használható. De ne feledjük a *metolt* sem, a mely a leggyorsabb előhívó, valamint a *metolhydrochinon*-t sem, a mely viszont a legelterjedtebb.

(Folytatjuk.)

Alkonyat.

Tary Lajos.

Művészi fényképek színes papíron.

Irta: Kelen Béla dr.

Bizonyos művészi hatásokat fényképeken csakis a papíralap színezése által vagyunk képesek elérni. Tűzhatásokra a vörös-, alkonyati hatásokra a narancs-, holdvilágos hatásokra a kékes alap szükséges. Ilyen papirokat a kereskedelemben készen is kaphatunk ugyan, de

egyrészt csekély «féleségben», úgy hogy ritkán vagyunk abban a helyzetben, hogy az elérni szándékolt művészi hatáshoz alkalmas színt teljesen eltaláljuk, másrészt ezek a színes alapú papírok leginkább csak a pigment eljáráshoz kaphatók, más másolatoknál pedig, a fehér alaphoz vagyunk kötve. A színes papírok gyakran anilinszínekkel festettek és nem színtartósak. A művészi hatás elérésére nemcsak a színt, hanem annak árnyalatát is pontosan meg kell választanunk, ez pedig csak úgy lehetséges, ha a papírt magunk színezzük.

Legcélszerűbben úgy járunk el, hogy a már kész másolatot valamely festékoldatba mártjuk, ilyenkor rögtön látjuk az összhatást, míg ha a papírost a másolás előtt színezzük, úgy a végeredmény tekintetében a képzeletünkre vagyunk utalva, eltekintve attól, hogy a legtöbb másolási mód az előre való színezést meg sem engedi.

A színező festékoldatok elkészítésére határozott recipét adni nem lehet. Különböző papírok,

különböző módon festődnek. Igen szépen és egyenletesen festődnek a zselatin-alapú másolatok: solio-aristo-, velox-, brómezüst-, pigment- és gummiképek. Ha a szín hibás, vagy túlerős, utólagos hosszabb-rövidebb mosással tetszés szerint legyengíthető. *Piros színekre* legalkalmasabb a közönséges kármin tinta. A kívánt hatás elérésére elegendő néhány cseppet tiszta vízbe

cseppenteni, rövid beáztatás után a képet vízben leöblíteni s megszáritani. *Tűz-hatásokra* sűrűbb oldatokkal festünk. *Alkonyati hatásokra* a piros szín magában legtöbbször nem elegendő, hanem azt még sárgával kell támogatnunk. A *sárga színt* legkönnyebben érhetjük el fekete kávéval. Legcélszerűbb a képet rövid időre tiszta fekete kávéba mártanunk s ha a kellő sárga színt elnyerte, utólag híg kármin tintába tennünk. Tiszta fekete kávé a sárga színek különféle árnyalatait adja, egész a barnásig. Eféle alapszín főleg az *őszi tájak* művészi hatását juttatja ér-

Várakozás.

Hanni Schwarz, Berlin.

A «Die Schönheit» c. folyóirat (Berlin) jogának fentartásával.

vényre. *Kék színekhez* kékítőt, vagy kék tintát használhatunk. A kék festőoldathoz kevert minimális kármin egész az ibolyáig terjedő melegebb színárnyalatot ad. Lilás színt ad a berzsenyafőzet is. Kék képek utólagos sárgára színezése zöld színt eredményez. Az alkalmazható festőanyagok sorozata nem valami nagy, tekintve, hogy csak a fényálló és vízben oldható festékekre szorítkozhatunk. A nagyon kínáló anilin színek sokaságától óvakodnunk kell, mert ezek idővel megfakulnak.

Az osztott előhívásról.

— Irta: Joanovich Pál dr. —

I.

A «Photo-Club» f. é. január hó 18-án tartott rendszeres szerdai estélyén volt szerencsém a megfelelő kísérleti diapositívok bemutatása mellett referálni az általam már mintegy harmadfél év óta kísérletezés tárgyává tett azon ideám eredményéről: miként lehetne az előhívást oly irányban egyszerűsíteni, hogy az a még kezdő soron levő amatőrök részére is biztos eredményekkel járjon, eredményével az amatőrfényképezés iránti kedvet fokozza, s egyáltalában, hogy az ezen munkára fordított pénz, idő és fáradság meg hozza gyümölcsét.

Az amatőrfényképezés nagyobb fejlődését egyéb akadályok mellett, első sorban és leginkább az előhívási művelet komplikált volta gátolja. Számos amatőrt már a kezdet kezdetén visszariaszt az a körülmény, hogy legjobb akarat mellett sem képes azokat az eredményeket elérni, melyekre törekszik s hogy az első lépés már bosszantó sikertelenséggel jár.

A kamaratechnikának mai állapota és különösen az objektív gyártás előhaladottsága mellett szerkesztett modern készülékek ugyanis, nagy olcsóságuk mellett, már annyira tökéletesek, hogy minimalis elővagyat mellett, a sikertelenségnek

ezelőtt egyik lényeges okát képezett azon tévedések, melyek az expositió időmegállapítása körül elkövetettek, ma már, mint a sikert károsan befolyásolók, kizártaknak tekinthetők. A felvételre szolgáló száraz lemezek, gör- és lapos filmek minősége oly kifogástalan, érzékenysége annyira fokoztatott, hogy a másodpercnek egy kis töredéke elegendő a kép kialakulására s mégis nagyon

gyakori — még gyakorlottabb amatőrök kezén is — a sikertelenség.

Ezt a sikertelenséget, mely az amatőrt nagyon sok esetben a további munkától elriasztja, legnagyobb részt tehát az előhívás számlájára kell írni.

Magamon tapasztaltam, a ki mindég — még a kezdet kezdetén is — jó objektivekkel, jó eszközökkel és szerekkel dolgoztam, hogy az eredmény absolute nem állott arányban sem az igyekezettel, a tanulással s tudással, sem a rendelkezésre álló eszközökkel, melyeknek pedig együttvéve emberi számítás szerint, jó eredményekkel

kellett volna járniok. Még ma is élénk emlékezetemben él a bosszankodás, mely kezdő koromban mindannyiszor — még pedig elég gyakran — elfogott, a mikor egy-egy sikerültnek hitt vagy remélt felvételem előhívása után láttam, hogy ... nem sikerült!

S ha nem lett volna bennem kitartás, szeretet, sőt szenvedély, bizony-bizony nagyon hamar a földhöz vágtam volna drága kamarámat.

A sziklavártán.

Hanni Schwarz, Berlin.

A «Die Schönheit» c. folyóirat (Berlin) jogának fentartásával.

Igy azonban csak bosszankodtam, de vissza nem rettentem s miután már-már derengett előttem annak a feltevésnek helyessége, hogy a sikertelenségnek csak az előhívás lehet az oka, makacsan törtetem előre az előhívó receptek adataiban.

Már gyakorlott amatőr voltam, a mikor ugyan ritkábban, de mégis megtörtént velem, hogy «Scillát elkerülve, Charibdis lett a vesztem».

S mint a hogy a vajaskenyér rendszerint a vajas oldalára esik, ez ép mindig akkor történt, a mikor valamely megismételhetlen felvételem került munkába, a melyet kiváló gonddal akartam előhívni. Talán ép ezért s mert nagy igyekezetemben túl lőttem a célon, az előhívóanyag megválasztásában, alkalmazásában. Ki tudná?

Mindinkább megerősödött bennem és végre tudattá vált az a feltevés, hogy csakis s egyedül az előhívó helytelen megválasztása, összetétele, alkalmazása az oka a negatív eljárás elkedvetlenítő bajainak: a gyakori «képtelenség» Scillájának, vagy a talán még gyakoribb sűrű fátyol Charibdisének, nem is beszélve a negatívoknak néha a lehetetlenséggel határos keménységéről, vagy a modulatio teljes hiányáról, mely utóbbiakon, így vagy amúgy, később nagyjában segíteni lehet, bár leggyakrabban nincs benne köszönet.

Szent igaz, hogy minden előhívó, kezdve a boldog emlékü vastól, vagy a kezdő amatőröket kísértő hydrochinontól (quis autem anathema sit!) a legújabb rudolig, alkalmas arra, hogy a lemezben meglevő latens képet kifejleszse, a negatívot megteremtse . . . *ha* . . .

S ez a «*ha*» igen fura egy dolog!

Ha jól van összeállítva, ha a lemezfajnak megfelel, ha a felvétel és a nyerni szándékolt kép jellegének nem árt, ha az expositio helyes, ha túlexpositio vagy alexpositio történt s még számos *ha* . . . , de mind olyan, a mely *ha* nincs úgy, hát a jó eredményről jobb előre is lemondani.

Egy szóval kétségtelen, hogy kötelességének minden előhívó megfelel, ki jobban, ki kevésbé, de mindég a körülmények és viszonyok pontos összetalálkozásától függően.

Hogy jó eredménnyel használtassék, nagyon is ismerni kell az előhívó speciális tulajdonságait, ismerni kell első sorban annak előszeretét egyes lemezfajok iránt s ellenszenvét más fajokkal szemben.

Érzékenységét a megvilágítás (expositio) pontossága s ezzel kapcsolatosan érzékenységét vagy közönyét az üdvözítőnek tartott bróm iránt.

Némelyik előhívónak a bróm olyan, mint a kefekötőnek a bor. Nem árt neki! Némelyik csak a víztől fél, másik a brómban csak azt szereti,

ha nem kálium, hanem ammonium, sőt van oly perverz előhívó is, a mely csak a soda bicarbonában talál megnyugvást. Akár csak a túlterhelt gyomor!

Ismerni kell minden előhívónak (már pedig számosan vannak) szintén nagy számban levő lemezfajokkal való viszonylataiban azt a tulajdonságát, hogy meddig lehet vele színes vagy szürke fátyol veszélye nélkül paczkázni, tudni kell, hogy mely határig respektálják az egyes előhívók a papiros formát, avagy *Riese* Ádám tanainak megvetését s viszont mikor fenyegeti veszély a legpaszományosabb — akár *Szvetics*-féle logarithmus számításon alapuló — expositiv időmegállapítást?

De minek folytassam? Sok mindent kellene tudni s sok mindenre tanít is a könyv, de vajmi kevés az, a mit az átlagamatőr — s ilyenek vagyunk legtöbben — tényleg tud s ha tud, alkalmazni is képes.

Ezen a bajon kell tehát segíteni oly egyszerűen s oly elemi módon, a mennyire csak lehet; ezen a bajon akarok én segíteni, a mikor közrebocsájtom azon kísérleteimnek immár véglegesnek mondható eredményeit, melyeket az 1902. évben a Photo-Clubban, szűkebb körben, e lap szerkesztője előtt is, már a kezdet stadiumában dokumentáltam.

Kísérleteimnél a logikus deductio vezetett s az eredmény igazolta a feltevést.

Két alappontot vettem a kérdés megoldására s a két alappontot iparkodtam megvilágítani, összhangba hozni. Ez a két alappont, a mely vizsgálatom tárgyát képezte, a következő volt: mi az előhívás és mi a jó negatív?

Az előhívás a lencsén (objectiven) keresztül, a fényképezendő tárgyról (az objectumról) a fényérzékeny rétegre (üveglemezre vagy filmre) jutott fény által okozott behatásoknak bizonyos anyagok (előhívók) által való kifejlesztése, illetve a fénybehatás által az érzékeny világban keletkezett latens képnek (negatívnak) láthatóvá tétele (előhívása).

Az előhívó anyagok — itt csak az organikusokról szólok — kivéve az egyedüli Amidolt és bizonyos körülmények között némileg talán a Metolt, tudvalevőleg csak akkor fejlődik ki a negatív képet, illetve csak akkor tesz láthatóvá a latens képet, ha reducáló anyagon és a reducáló anyag időelőtti gyors oxidálását megakadályozó sulfitteléken kívül, valamely alkalikus anyagot, pl. hamuzsirt, szódát, marónátront, vagy káliumot is tartalmaznak.

A reducens anyag és az alkalia együttműködése hozza tehát létre a negatívot, oly módon, hogy e két anyag a fényt nyert áttetsző bróm-

ezüst részecskéket addig izgatja, míg a bróm felémésztésével az illető részecske átláthatlan fém-ezüstté válik, redukálódik. Sem a reducens, sem az alkalia egymagában erre nem képes.

Miután azonban a brómezüst lemez felületének minden részecskéje kell, hogy kapjon a lencsén át, ha még oly minimális arányban is, fénybehatást, s miután, ha bármi csekély fény-sugár érte is a brómezüst lemezt, ez a fény-sugár ott — természetesen intenzivitásának megfelelő arányban — behatást is okozott s ez a behatás következképp brómezüst részecskének fém-ezüstté való redukálhatását, adott viszonyok között lehetővé teszi; miután azonban az is ismeretes, hogy az előhívó anyag, vagyis a reducens és az alkalia együtt, hosszas, megújuló behatás alatt a még fényt nem nyert brómezüstöt is redukálja, megfeketíti: ebből következik, hogy — nem szólva a fényérzékeny réteg mélyére ható, intenzív megvilágításról — a felületnek kisebb-nagyobb behatást szenvedett brómezüst részecskéi mellett, ha az ezen részecskék kifejlesztéséhez ép szükséges, illetve arányos előhívó mennyiség helyett, felesleges, újabb és újabb, hasonló koncentrációju előhívó mennyiségek bocsátanak a rétegre, a fénybehatást nyert brómezüst részecskék mellett levő legminimálisabb, vagy a rétegben alattuk levő s esetleg semmi megvilágítást sem nyert részecskék is redukáltak.

Az előhívó működése tehát meghaladja a kitűzött célt: a megvilágított részecskék kifejlesztését.

S itt van az a pont, a melynél kérdésbe jön az általam vizsgálat tárgyává tett másik alappont: mit értünk a jó negatív alatt?

Nézetem szerint jó az a negatív, a mely a képtárgyat *lehetőleg* úgy adja vissza a mint az a természetben van, abból semmit el nem vesz, hozzá semmit nem ad; egyszóval a negativról nyert pozitív kép a képtárgynak megvilágításban, árnyalatokban, modulációkban, átmenetekben, részletekben s egészében is hű másolata legyen.

Nincsenek tehát redukált helyei ott és oly arányban, a hol és a mily arányban azt a fénybeha-

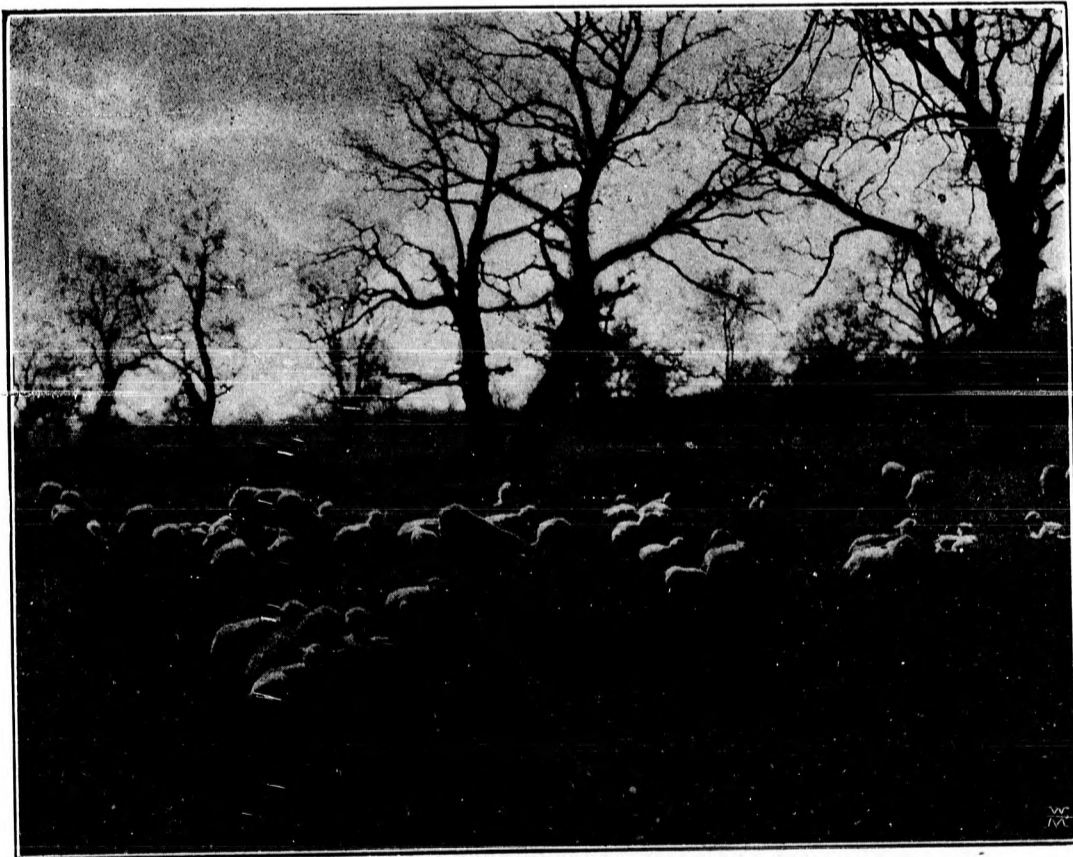
tás nem indokolja, ellenben reducálva van mindaz, a mit a fénybehatás reducióra képessé tett, még pedig reducálva oly arányban, a minő a fénybehatásnak megfelel.

A negatív modulációi ne hazudtolják meg a képtárgyat; a többé és kevésbé megvilágított részek között legyen természetszerű átmenet; a túl világos részek lehető harmóniában álljanak a sötétebb helyekkel, vagyis ne forduljanak elő a negatívon túl fedett részek mellett teljesen átlátszók s lehető sok részletet tartalmazzon a negatív a képtárgy oly részleteiben is, a melyek árnyékosak, kevésbé megvilágítottak; egyszóval ne legyen a negatív kemény, hanem lehetőleg — a mennyire azt a használatos eszközök s anyagok mai tökéletessége csak megengedi — kellemes, lágy, de mindamelllett a valóságnak megfelelő kontrasztokkal bíró. Mert a természetben szemünk, keménynek nevezett jellegű képet nem lát.

Az előhívásról és a jó negatív kívánalmairól most elmondottak után önként kialakul az a szabály, melynek betartása a sikert biztosítja:

«A megvilágított lemez kifejlesztésére annyi előhívót kell használni, a mennyi a megvilágított részecskék redukálásához szükséges, sem többet, sem kevesebbet».

(Folytatjuk.)

Báránok a tavaszi legelőn.

Petrik Albert.

Az ozotypia.

Thomas Manly után
Raabe Gusztáv Adolf.

Lapunk húsvéti számában az ozotypia elveinek Gara Rezső dr. tollából eredő rövid ismertetését közöltük volt. Most pedig egyik új munkatársunk, Raabe Gusztáv Adolf fáradozásának köszönhetjük, hogy, — miként lapunk első év-folyamában a gumminyomásról, úgy most sorozatos cikkekben bevezethetjük és a legapróbb részletekig tájékoztathatjuk olvasóinkat az ozotypiáról is. Raabe G. Adolf derék munkát végzett, mikor Th. Manly-nak e munkáját a kevésbé képzett amatőrökre való tekintetéből teljesen szabadon és népszerűen ültette át magyarba. Nem mulaszthatjuk el tehát, hogy annak vétele után azonnal belefogjunk a mű folytatásos kiadásába s kívánjuk, de reméljük is, hogy olvasóink ebből is oly tiszta képet nyernek az ozotypiáról, mint annak idején a gumminyomásról. Most pedig engedjük át a szerzőknek a helyet.

★

Az ozotypia eljárás szerint készült képek a gumminyomású képekkel — művészi hatásukat tekintve — csakhanem teljesen egyenrangúak. Az ozotypia útján ugyanis egy nyomással teljesen átdolgozott képet nyerhetünk.

Ezen eljárás egyik főművelője Manly Tamás, a kinek érdeme az ozotypia eljárás egyszerűsítése és tökéletesítése.

Az alábbiakban tehát Manly nyomán fogjuk az ozotypiát ismertetni.

Az ozotypia lényege, hogy egy chrom- és mangansókkal fényérzékenyített, a gumminyomáshoz használtakhoz hasonlóan enyvezett papírost a negatív alatt kimásolunk, ezen másolatot, melyen a kép tisztán látható, kimosás után savanyú fürdőben közönséges pigment papírral hozzuk közvetlen érintkezésbe. A két felület összetapadása után meleg vízben a pigmentréteg papírról leválván, a másolaton marad. A további áztatás (előhívás) alatt a másolaton a festékréteg a fény által ért helyeken több vagy kevesebb mennyiségben, a fény által nem érintett helyeken pedig egyáltalán nem tapad.

Az ozotypia előnye az, hogy a kép a másolásnál tisztán látható, úgy hogy a másoló óra (fotométer) használata feleslegessé válik.

Átvinni sem kell a képet, miként a pigment-eljárásnál, miután a kép a rendes helyzetben másolódik.

Csönd.

Toborffy Zoltán.

A biztosító keret, mely a pigment- vagy gummi-eljárásnál nélkülözhetlen, — mert e nélkül a pigmentréteg a kép szélein leválnék — itt felesleges.

Az érzékenyített papír aránylag hosszú ideig eltartható (4—5 hétig), ha azt viaszos papír között őrizzük.

Az érzékenyítő oldat szintén tartós, miután az csak a papíron, száradás után lesz fényérzékeny.

Felemlíthetnők ez eljárás különös előnyeképpen még azt is, hogy az ozotypia a kezdőknek a pigmentnyomással szemben, olcsóbb is, mert ha hiba esik a másolásnál — feltéve, hogy azt a pigmentálás előtt vesszük észre — nem a drága pigmentpapír megy tönkre, hanem a másolópapír, mely pedig igazán nem drága.

Az ozotypia főbb mozzanatai a következők:

A papír enyvezése.

A papír fényérzékenyítése.

A másolás.

A másolat kimosása.

A másolat egyesítése a pigmentpapíros festékrétegével a savanyú fürdőben.

A másolatnak a pigmentpapírosra — rugyantahenger vagy vonalzó segítségével — eszközölt reáprése.

Az egyesített és összepréselt papírok itatóspapír közötti szárítása.

Az előhívás meleg vízben.

Végül a timsós fürdő.

Ezek után áttérhetünk az egyes mozzanatok bővebb ismertetésére.

Az ozotypiához ugyanazon papirosok használhatók, mint a gumminyomáshoz és az enyvezés is hasonló módon történik. Csakhogy ezen célból a zselatinoldatnak erősebbnek kell lennie, a gumminyomásnál, így körülbelül 5—6%-nak.

Bárha enyvezett papirok készen kaphatók is, mégis tanácsos azokat fényérzékenyítés előtt utánenyvezni.

E célból a papirost négy sarkán rajzszögekkel síma rajztáblára erősítjük, az enyvező folyadékot a papir közepébe öntjük és azt szivacsos, kendővel vagy ecsettel a szélek felé egyenletesen elkenjük, végül vízszintes és függőleges irányban elsímítjük. Az esetleg látható vonalakat száraz ruhával, erős nyomással eltüntethetjük.

A francia és angol papirosokat kétszer kell átvonnunk a leggyakrabban használt Whatman papirost, ha az melegen szatináltatott, egyszer, — ha hidegen, — kétszer.

Nem baj, ha az első enyvezés még nem is száradt meg teljesen, azért a második enyvezést bátran eszközölhetjük. Csak arra kell ügyelnünk, hogy a fényérzékenyítés előtt a papiros teljesen száraz legyen.

A síma felületű papirosok egyenletes enyvezése itt is nehezebb, mint a durva, szemcsés papiroké, legjobb, tehát kisebb formájú képekhez a készen enyvezve kapható papirokat használni.

Igen könnyen lehet közönséges író- és rajzpapirost a következő módon enyvezni.

300 gr. vízbe 20 gr. búzalisztet öntünk és ehhez 1 gr. timsót teszünk.

Még pedig olyképen, hogy a vízből keveset egy tálba öntünk és a lisztet kanállal lassan belekeverjük. A még fel nem használt vizet csuporban melegítjük és ebbe töltjük az előbb elkészített lisztpépet.

E keveréket most forrásig hevítjük míg ragcsos és keményítőszerű nem lesz.

A nyert enyvező oldatot ezek után sörteccettel a papirra kenjük és arra ügyelünk, hogy a rákenést vízszintes és függőleges vonásokkal egyenletesen eszközöljük; ha szükséges, puha ruhával utánna simítunk. Meleg állapotban sokkal könnyebben és simábban megy az enyvezés.

A rétegnek a fényérzékenyítés előtt itt is tökéletes száraznak kell lennie. Igen szemcsés, illetve durva Whatman-papirosokat kétszer kell enyvezni.

(Folytatjuk.)

Elégia.

Hanni Schwarz, Berlin.

A «Die Schönheit» c. folyóirat (Berlin) jogának fentartásával.

A sziklaöbölben.

Hanni Schwarz, Berlin.

[A „Die Schönheit“ c. folyóirat (Berlin) jogának fentartásával.]

Automatikus felvételek a kötött léggömbből vagy sárkányból.

A technika vívmányainak száma napról-napra emelkedik s bátran mondhatjuk, hogy nem múlik el oly nap, mely meg ne hozná a maga kisebb-nagyobb technikai találmányát. E sok találmány között is nagy figyelmet érdemel az az új szerkezet, melyről futólag már lapunk húsvéti számában megemlékeztünk. Az orosz hadügyi kormány u. i. feladta azt a technikai feladatot, mely szerint oly szerkezetű gép készítenőd, melylyel emberkéz közreműködése nélkül a magasból fényképfelvételek készíthetők.

E feladatot — miként arról lapunk húsvéti számában már megemlékeztünk volt, — a híres drezdai *Ernemann*-féle gyár oldotta meg *elsőnek* és oly zseniálisan, hogy az az orosz hadügyi kormány felállította problémát nemcsak hogy kimerítette, hanem egyúttal mindjárt tökéletesítette is. E szerkezetnek alap gondolatául szolgáltak azok a felvételek, melyeket főleg topografiai célokra egy-egy sárkányra erősített közönséges fényképező géppel akként eszközöltek, hogy e gépnek pillanatzárat alulról, a földről húzás vagy gummicső és labda közvetítette légnyomással oldották ki. Az *Ernemann*-cég ez alap gondolatból kiindulva oly — a mostani japán-orosz háborúban már használatos — de az egyszerű fényképezési kamara szerkezetétől teljesen eltérő készüléket szerkesztett és készített, mely nem egy, hanem *hét* fényképezési gépből áll, melyek közül hat a kocsi kerék küllőjéhez hasonlóan készített három-három tengely két-két végpontjában arra 30°-os, egymással pedig 60°-os, a hetedik pedig a tengelyek kereszteződésében, a középpontban a tengelyre 90°-os szög alatt van elhelyezve. A középsőnek objektívje tehát merőleges irányban tekintvén le a földre, a közvetlenül alatta elterülő s a képfelüle-

tébe beleszoruló képet, a többi körülötte oldalt elhelyezett kamarák pedig a középső gép által fel nem vet, körképet vesznek fel. Ez által elérhető vált, hogy az esetben midő a repülő fényképezési-szerkezet legalább 300 méternyire a föld színe felé kerül, ezzel az alatta elterülő egész vidéket köröskörül és egészen az égboltig egyszerre lefényképezhetjük. S minthogy természetesen szükséges, hogy a hét fényképezőgépnek pillanatzára egyszerre süljön el, e végből valamennyit *közös* villamos vezetékekkel látják el, melylyel — abban a pillanatban, mikor az áramot megadják, — valamennyi pillanatzár egyszerre oldódik ki. Lényeges továbbá, hogy a felvétel oly pillanatban eszközöltessék, midő az egész készülék a földdel vízszintes helyzetet foglal el. Ezt a villamos nivelláló-készülékkel érjük el. Végtelenül ügyes szerkezet segítségével u. i. e villamos nivelláló-készüléken keresztül abban a pillanatban zárul a villamos áram, mikor az egész készülék vízszintes helyzetet foglal el. Ámde ez már akkor is beállhatna, mikor a ballon felemelkedik. Hogy az ily időelőtti felvétel megakadályoztassék, a villamos vezetékekhez egy másik és pedig óraművel összekötött érintkező van bekapcsolva. Ezt az érintkezőt bizonyos időre állítják be, úgy, hogy pl. 20 perc után ez előzetes érintkező (kontakt) zárul. A legelső alkalommal, mikor a gép e zárlat után vízszintes helyzetet foglal el, az egész áramkör teljesen zárul és ezzel a pillanatzárak egyidejű kioldódása s a hét felvétel egyszerre történik. Hogy a hosszú sodronyhatást megtakarítsák, az áramot szolgáltató száraz villamos-telepek magában a készülékben elhelyezték. — Szerkesztőnknek az *Ernemann*-gyárban tett látogatásakor e készüléket is bemutatták neki, s miután azt működésbe hozták volt, személyesen győződött meg e legújabb s bámulatos találmányról, a fototechnika és fotoipar újabb diadaláról. De vajjon mikor számolhatunk már be hasonló *magyar* «csodák»-ról is?! . . .

—n—r.

Képeinkről.

Irta: Kohlman Artúr dr.

Ezúttal csupán jó ismerőseink nevével találkozunk olvasóink a képek alatt, úgy mint e rovatban is. Mert a kik még ismeretlenek voltak előttük, vagy legalább nagyrésztük előtt, néhány héttel ezelőtt is csak, azokat ma már ismerősként üdvözlük. Ily nevek a lapunk mai számát illusztráló a Hanni Schwarz, Simkó József (és nem János), a Petrik Albert, Tary Lajos és Toborffy Zoltán nevei. «Ujoncot» csak egyet mutatunk be ezúttal — Horváth Emilt. Valamennyien közreműködnek abban, hogy Az Amatőr igazán legszebb képes lapja legyen az országnak.

A műmelléklet ezúttal a Simkó József erős művészetét dicséri. «Vitorlás az öbölben» c. képét az igazi tengeri hangulatfestésen kívül a világítási és technikai kiválóságok is felette becsessé teszik. A reprodukció csaknem háromszorosan nagyobb eredetiről készült, melynek Höcheimer gumminyomat-technikája elsőrangúnak mondható. Az egésznek karakterét híven visszaadni csúl tűztük ki s ez azt hiszem, sikerült is nekünk.

A Hanni Schwarz kisasszony képei kiegészítik azt a sorozatot, melyet multkoriban mutattunk be olvasóinknak. S ha lehet, még művészebbek ezek, mint azok. Tárgyuk gyakran csaknem teljesen hasonló s mégis a kép más és más? A beléje helyezett tartalom különfélesége adja erre a választ. S ezzel is bizonyítja a művésznő annak az állításunknak igazságát, hogy a belső tartalom az, a mi a képet tulajdonképpen képpé teszi. Persze a forma sem mellékes. Ámde a művésznő a kényes témát oly decens formában dolgozza fel s oly mély tartalmat ad neki, hogy a sok nehézség dacára is művészivé lesz az, a mi a keze alól kikerül. «Várákozás» c. képén, melyet a nap ellen akként vett fel a művésznő, hogy a nap oldalt éri és vilá-

gítja meg a nő alakját — a napfoltok és gyenge árnyék szép harmoniában olvad össze a staffázsul szolgáló sziklás tengerparti hegyoldallal, a tenger síma tükrével a távolban azt megszakító sziklaszigetek homályos foltjaival. Ugyanez áll «A sziklavártán» c. képére is. Minkettől a *póz lendületes* voltát is kiemelendőnek tartjuk. «A sziklaöbölben» c. képe az eddig bemutatottak közül csaknem legjobbnak mondható. Természetes, mintaszerű beállítása, de főleg az egésznek jól átgondolt művészi felfogása elsőrangú «művé» emelik e képet. Kevésbé sikerültnek mondható «Elégia» c. képe, mely — bár az összkompozíció, a kép felső jobb sarkától alsó bal sarkáig húzódó egységes hullámvonal, az elhelyezés tekintetében teljes illuziót kelt, ámde viszont oly elrajzolási hibákat látunk a test és lábak körvonaláiban, melyek a műértő szemét bizony bántják.

Petrik Albert «Bárányok a tavaszi legelőn» című képe végtelenül lágy beállítása, a mellett szép perspektívája és a juhok kitűnő plasztikája által tűnik ki. A téma, a milió is helyesen és nagy szakértelemmel megválasztottak. Az egészen meglátszik a művész szeme és keze. És már itt jelezzük, hogy «Egy kis pihenő» c. kitűnő állatfelvétele, valamint egyelőre még ki nem adható, de erre fentartott képei hivatvák annak illusztrálására, mint lett az amatőr fényképezőből éppen «Az Amatőr» útmutatásai alapján fényképező-művész.

Tary Lajos «Alkonyat» c. fejléce, sötét felhős egével, az est homályába vesző tengerpartjával és csillogó vizével, a nap elleni felvételekkel elérhető naplementék, vagy holdvilágos esti felvételek, hangulatos voltának sikerült bizonyítéka. Horváth Emil, az ujoncz, egy bájos leányka arcképével, mely sok olvasónknak tetszését fogja megnyerni. — mutatkozik be. Hiszszük, hogy nem vonunk le a mester kvalitásaiból semmit, ha azt állítjuk, hogy ebben modellje szerencsés megválasztásának is jelentékeny része van. Mert hát bizony ehhez is ízlés kell. S neki volt . . .

Egy kis pihenő.

Petrik Albert.

Fényképezési eljárások.

Fényes felületű kényomatok. B. C. Roloff (az American Amateur-Photographer XIV. kötet 74. oldalán) azt a jó tanácsot adja, hogy nem sikerült, fényes felületű papíron készült képeinket ne dobjuk el. Őrizzük meg azokat, hogy velük kényomatokat a következő eljárás szerint készítsünk: A másolatokat néhány percre vízbe áztatjuk s azután 2 rész rögzítő nátron és 6 rész víz oldatába mártjuk. Ez oldathoz előzőleg egy rész telített vörös vér-lúgsóoldatot adunk. E fürdőben a képek lassankint eltűnnek és csak a tiszta papíros marad meg, a nélkül azonban, hogy a zselatinréteg e kezelés alatt bármi módon is kárt szenvedett volna. A papírost ezután fél óráig mossuk és végül a következő oldattal érzékenyítjük:

- a) 40 gr. citromsavas, vasoxydammoniak, 160 kcm. víz.
b) 25 gr. vörös vér-lúgsó, 160 kcm. víz.

Ez oldatokat egymástól különválasztott állapotban sötétben őrizzük és használatkor egyenlő arányban keverjük. A zselatinos papírost e keverékben 3—5 percig áztatjuk s azután megszáritjuk. E papírok teljesen a fénymásoló vaspapírokhoz hasonlóak és ezekhez hasonlóan másolás után vízben rögzítendőek. Ha tükörfényűvé akarjuk tenni, akkor az ismert módon vagy ferrotyp-lemezre, vagy jól letisztított tükörüveglapra szorítjuk. Ugyanily módon használhatunk fel elromlott, de még másolásra nem használt papírt is. Csakhogy ezt nem helyezzük natron és vörös vér-lúgsónak keverék-oldatába, hanem rövid időre rögzítő nátronnak erős oldatába, hogy ez által a zselatinrétegben levő egész szabad ezüstöt feloldjuk. A további kezelés a fentebb jelzettel teljesen azonos.

Celloidin-másolatok vörösre színezése. A jól kimásolt képeket elsősorban áztassuk ki jól tiszta vízben. Ezután tegyük néhány percre konyhasónak vízzel való 3%-os oldatába. Majd leöblítsük és a következő oldatban színezünk:

- 500 kcm. víz
6 gr. borax
6 kcm. 1%-os chloraranyoldat.

A kiszínezett másolatokat vízzel alaposan leöblítjük s végül egy 10%-os rögzítő natronban állandósítván, a szokásos módon alaposan kiáztatjuk a már vörös színű másolatainkat.

Pigmentpapíros érzékenyítése. Pigmentpapíros magasfokú érzékenyítéséhez *Vaucamps* a következő recipét ajánlja:

- 80 gr. kettedchromsavas káli
1000 kc. forró víz
2 gr. kettedszénsavas nátron
15 « bromkalium.

Az alkatrészeket megfelelő arányban oldván, arra ügyelünk, hogy a kettedchromsavaskáli teljesen feloldódjék. A többi alkatrész csak ezután oldható fel benne. Az oldatot csupán teljes lehűlése után használjuk.

Nagyon rövid megvilágítású pillanatképek előhívása. Ha az ily lemezeken is felette éles, erőteljes képeket óhajtunk nyerni, kíséreljük meg az előhívást felette gyengére (1 : 35) hígított *rodinal*-előhívóval megkezdeni. Az előhívó hőmérséklete 19°-os legyen s az előhívást addig folytatjuk, a míg az összes árnyékrészek megjelennek. Ezután leöntjük az előhívót és telített rodinál hívóval addig erősítjük, míg 1 : 15 arányt ér el. Ez erősített rodinállal addig folytatjuk az előhívást, míg a kép a kívánt sűrűséget mutatja. Ily módon felette röviden megvilágított képekből is az összes elérhető részletek kihozhatók. Az eredmény biztosabb, mint az állósított előhívás, legalább — ezt állítja az «Atelier des Photographen».

Amidol előhívó gyorsmásoló papírosokhoz.

Az általánosan ismert *Wellington & Ward* cég, a mely bromezüst papírosokon kívül a kitünő veloxpapírokat is gyártja, a gyármányait képező papírjaihoz a következő előhívót ajánlja:

- 50 g. natriumsulfit
5 « amidol
0.2 « bronkali
450 « víz.

Másolatok legyengítése. Igen gyakran történik meg még a leggyakorlabb amatőrrel is, hogy kissé megfeledkezvén másolásra kitett fényképfelvételéről, az kelle-ténél sötétebbre másolódik. Az ily «elégett» másolatokat azután rendszerint eldobjuk, a mi gyakrabban ismétlődvén már jelentékeny idő, pénz és munkaveszteséget képez. A *Lainer* tanár, — kinek kitünő speciális papírjaira és lemezeire már ismételten felhívtuk olvasóink figyelmét — e veszteségek pótlására a saját találmányú eljárását ajánlja. E szerint gyengítsük le túlmásolt képeinket következő eljárás alkalmazásával. A másolatot mindenekelőtt tegyük bele 1—2 percre egyesített aranyfürdőbe (Tonfixirbad). Ezután megfigyeljük, hogy a másolat mennyire fejlődik vissza, de nem fejezzük be a színezést, hanem — anélkül, hogy leöblít-tenők — betesszük a másolatot a következő összeállítású fürdőbe: 100 kcm. alkénessavas natronoldat 1:10 és oly kaliumbic'romatoldat, melynek aránya 1:1000. A két oldatot összekevervén a beléje dobott képet addig hagyjuk benne, míg a kívánt legyengítési fok előállott. Ezután lemosva a másolatot, befejezzük az aranyfürdőben való színezést.

Levezőlapok és papírok egyedül való preparálásához. Levezőlapok és papírosoknak «házi-lag» való preparálásánál csakis akkor kapunk kifogástalan fehéreket és jó mélységeket, ha teljesen famentes, tisztán rongyokból készült papírost használunk fel e célra. A közön-séges levezőlapok — mint a melyek e célnak meg nem felelnek, mindig csak felette gyenge eredményre vezetnek.

Szer a fényudvar ellen. Csak oly jó, mint egyszerű az a lemez-hátlapfedő szer, melyet a fényudvar kikerülése céljából ajánl a «Bulletin Photoglob». Ez pedig nem egyéb, mint az A. Verbeek előírása szerint következő összeállítású keményítőcsiriz:

- 2 gr. keményítő
40—50 « víz
0.2 « zselatin.

A csirizt a lemez hátára — legkényelmesebben ujjunkkal — kenjük. Előnyei, hogy gyorsan szárad; nem hull le, és úgy előhívás előtt, mint alatt is könnyen eltávolítható.

Hazai krónika.

A bács-bodrogvármegyei műkedvelő fényképezők kiállítása Zomborban. Néhány nap mulva, e hó 18-ikán nyílik meg a bácsországiak rendezte országos kiállítás. Mint értesülünk, e kiállítás oly fényesnek ígérkezik, hogy eseményszámba megy nemcsak a megyei, sőt az egész magyar amatőrfényképezésnek, hanem Zombor városának történetében is. A kiállításon ugyanis nemcsak a bácsországi, hanem Magyarország legjobb, legnevesebb amatőrjei is résztvesznek képeikkel, így különösen kiemelendőnek véljük, hogy a Photo-Club egész kis gyűjteménnyel veszi ki a maga részét e kiállítás dicsőségéből és a tagjai közül való művészek műveik legjavával szerepelnek a bács megyei tárlaton. Ott lesznek tehát Esterházy Mihály gróf, Feledi Dezső, Joanovich Pál dr., Kelen Béla dr., Sternád Béla, Purcell Béla báró, Magyar-Rosenberg Emil, Raabe Gusztáv Adolf, Müller Albert Bertalan, Kankovszky Ervin, Kohlman Artur dr. szerkesztő és másoknak képei, hogy készséggel segítsék bács megyei amatőrtársaikat a kiállítás sikerének emelésében. De — mint nekünk jelentik — ott lesznek Novomeszky Imre, a bácsországi és Haranghy György, a debreceni művész képei is. A nélkül, hogy az összes képeket látnunk alkalmunk lett volna, már előre is megjósolhatjuk, hogy a zsűrinek nehéz munkája lesz a sok kiváló kép közül kiválasztani azokat, melyeket — bár sok díj áll rendelkezésére — díjazásra méltónak tart. Mert a jó, jobb és legjobb — művészi, művészibb és legművészibb fokozatai alapján itélni nem könnyű dolog ám!... De éppen, mert nem könnyű e feladat, a zsűri ítélete csak akkor vezethet úgy a kiállítók, mint a látogató közönség körében közmegegyezésre, ha a személyi tekinteteken felülemelkedvén, pusztán és kizárólag művészi szempontok alapján dönt. Természetesen — s ezt még megjegyezni is jóformán feleslegesnek tartjuk, — hogy ezeknek elmondására nem a zsűribe vetett bizalmunknak hiánya készlet bennünket.

A kiállítás rendezősege igen szépen oldotta meg a kiállítás időpontjának kérdését is azzal, hogy Zombor város ünnepnapjára, a Schweidel-szobor leleplezésének napjára — e hó 18-ára — tűzte ki annak megnyitását. A nemzeti erő és hazafiúi önfeláldozás, a hálás kegyelet ünnepe tehát egyúttal a magyar kultúra haladásának is ünnepe lesz ott a magyar haza szívében — Bácsországban. Reméljük, hogy a dicső múltnak emlékezte, az annak alapján felépült jelenkori haladás látása, a mindeneket megnevesítő művészet egyik új ágának bemutatása, a jövőbeli s e téren még számos megoldásra váró feladat ismertetése, valódi nemzeti — kulturális ünneppé fogják avatni e szép napot. május 18-át. És ha Zombor városa szép példát szolgáltat hazánk többi városainak a hazafiúi kegyelet gyakorlására nézve, a renaissance városaihoz hasonlóan bizonyosságot tesz arról is, hogy a művészetek ápolása, nemessé, nagygyá teszi a nemzeteket.

Lapunk képviselőjében szerkesztőnk, Kohlman Artur dr. jelenik meg a kiállítás megnyitásán.

A kolozsvári műkedvelő fényképezők kiállítása. A bácsországi amatőrkiállítással csaknem egy időben — e hó 21-én — nyílik meg kolozsvári bajtársainknak kiállítása a kolozsvári egyetemi kör nagy olvasótermében. A mily nagy örömmel adunk hírt lapunk útján vidéki bajtársainkhoz, — vidéki művészi fényképképzések rendezése iránt — intézett felhívásaink e második eredményéről, épp oly sajnálattal vagyunk kénytelenek konstatálni a kolozsváriak választotta időpont elhibázott voltát.

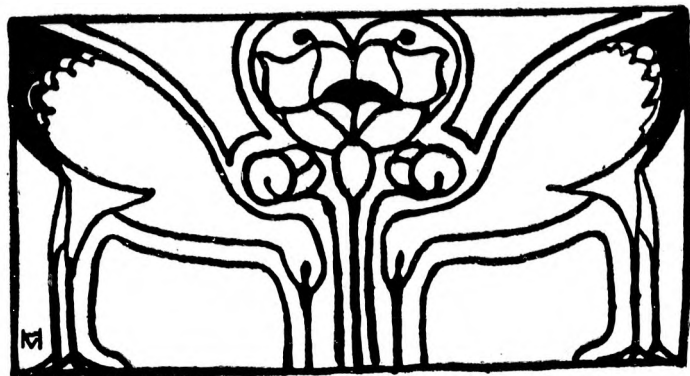
Mert ha őszinték akarunk lenni, be kell vallanunk, hogy nem vagyunk még oly erősek a művészi fényképezés terén, mint a nyugat nagy kulturálmái. És nem vagyunk oly sokan magyar művész fényképezők sem, hogy egy és ugyanazon időben az ország több városában is rendezhessünk oly művészi fényképképzéseket, melyek a magyar művészfényképezés mai állásáról teljesen hű képet nyújthassanak azoknak, kik e kiállításokat ennek megismerése céljából látogatják. Pedig e kiállítások csak akkor szolgálják és érik el e célt, ha mindazoknak, vagy legalább azok legtöbbszörének műveit magukban foglalják, kiknek a magyar fényképezőművészek világában nevük van már, vagy akiket ugyan még eddig mint ilyeneket nem ismertünk, de műveikkel e — nálunk még új — művészet hivatott képviselői lépnek a nyilvánosság elé. Az a bizonyos csekély tagú művészgárda tehát meg fog oszlanani a zombori és a kolozsvári kiállítás között. Ez pedig felette sajnálatos körülmény, mert mindkét kiállítás hatását csökkenteni alkalmas. Az erőket nem volna szabad így neglizálni. A kiállítások nem lévén sem napokhoz, sem hónapokhoz kötve, a sokkal később felmerült kolozsvári kiállítás eszméjének kivételét akkorra kellett volna elhalasztani, mikor e tárlaton az összes magyar művészfényképezők résztvehettek volna. És ez a kiállítás tanító-hatásának is csak előnyére vált volna. Sajnáljuk tehát, hogy lapunk szerkesztőjének a kolozsvári kiállítás elhalasztása iránti közbenjárása eredményre nem vezetett. A kolozsvári kiállítás bíráló bizottságának tagjai egyébként a következők: Rigler Gusztáv dr. és Kenyeres Balás dr. egyetemi tanárok, Gámán Dezső banktisztviselő amatőrfényképezők és Papp Géza festőművész. A zsűri első három tagja — maga is kiállító lévén — versenyen kívül állít ki. Közülök Gámán Dezsőt már ismerik olvasóink lapunkban megjelent művészi fényképei révén. Ambár nem képzelhetjük el a kolozsvári kiállítást olyannak, mint a milyennek lennie kellett volna, végtelenül örülnénk, ha az e hó 21-iki megnyitás alaposan reánk cáfolna. Mindenesetre azonban sok sikert kívánunk kolozsvári bajtársainknak ez első kiállításukhoz, melynek ténye már magában véve is nagy elismerést érdemel.

Könyvekről.

Rovatvezető: G. R. dr.

Mazel Anton. *Künstlerische Gebirgs-Photographie*. Németre fordította: Dr. Hegg E., Bern, Berlin, 1903. Gustav Schmidt kiadása.

E rendkívül életrevaló kiadó cég fenti könyvében kitűnő kézikönyvet ad azoknak, kik a magas hegységekben kívánják felvételeiket készíteni. Maga Mazel híres kitűnő hegységképeiről s így teljes jogában van, ha tárgyát főleg művészi szempontból ismerteti. Bár bőven s kiváló szakértelemmel tárgyalja a turista-fényképező photographiai felszerelését, a használható lemezeket és ezeknek ultra viendő számát — a filmfélékről nem sok jót tart — a fényrekeszeket, sárga üveget, az előhívás módját, szóval egyáltalán mindazt, a mit a jó hegyi tájkép negatívjának sikeres elkészítéséhez szükséges — mégis főleg és terjedelmes részletességgel az e fajta fölvételek aestetikájára tér ki. A kompozíció, a megvilágítás, a színárnyalatok reprodukciója, a távlat és az ég, a staffázs, vagyis mindaz, a mi hozzájárulhat festői hangulatok eléréséhez, ezek könyvének kiemelt részei. Nem a szó megszólt értelmében vett látékép, mely éppen csak az e hegyet megmászta turistáknak becses és érdekes, de olyan képet kíván olvasójától a szerző, — és ilyennek készítésére akarja rávezetni — melyben kifejezéshez jutnak a fényképező a: a érzései is, melyek elemi erővel vettek rajta erőt az óriási hegykomplexusok megpillantásánál. A kötetet a szerző 12 eredeti felvétéléről készített műmelléklet díszíti. A 176 oldalas könyv ára 4 márka.

Különfélék.

— Uj rovatunk. —

Árjegyzékek. Beérkeztek a következő árjegyzékek:

Heinrich Ernemann, A. G. Dresden. Nagy képes árjegyzékét küldte be nekünk ez a hihetetlenül rövid idő alatt világhírűvé emelkedett cég. Az árjegyzékben ismerteti gyártmányainak legnagyobb részét és pedig az *Ernemann-féle Klapp, Tropic-klapp, Heag, Bob-film* kamaráit, *Bob*-kioldóját, középponti fémmzárát stb. Optikai újdonságai közül pedig az *Ernemann* féle *detektiv-aplanokat* (1:6, 8 fényerő), 6 lemez, illetve 12 síkfilmre szóló váltó-raktárt (magsin) és főleg az amatőrök részére gyártott *Kino*-elnevezésű kinematografot. Ezt a tanulságosan bő árjegyzéket szépen küldi meg a cég *ingyen, ha lapunkra hivatkozik az érdeklődő.*

«Photo-ipari hírek.» A *«Vereinigten Gelatine-Gelatoidfolien- und Flitter-Fabriken A. G. Hanau a/M.* arról értesít bennünket, hogy megvette az *offenbacheri, dr. G. Krebs-féle «Helios»* fotokémiai gyárat, hogy ezzel együtt *«Gekawerke» A. G.* cím alatt annak üzleteit is tovább vezesse. Az előző tulajdonos *Krebs* dr. az egyesült gyárak igazgatói állását foglalja most el. Az *elárúsi központot* az eddigi különböző helyeken szétszórtak helyett — Hanau a/M-ba helyezték. A *«Helios»* gyár termékei főleg fényérzékeny papírok, egyéb szerek — főleg különféle villám- és időporokat, melyek szabadalmazták. A *«Vereinigten Gelatine-, Gelatoid- und Flitter-Fabriken A. G.* is élénk szerepet játszott már eddig is a fényképezés terén. Emlékeztetünk a *dr. A. Miethé* tanár eljárása szerint készült flexoid-fényszűrőkre, melyek sötét kamara-világításra, és ezek javítása által ma már a természet-felvételeknél, sőt a háromszínfelvételeknél, és kitűnő fotométerekre használatosak.

Adás-vétel-csere. *Eladó* egy használt amerikai «Ray» kézi gép (Kodak-szisztéma) kitűnő amerikai aplanátobjektívvel, Bausch és Lombzárral 9×12 lemezre és filmre, van hozzá 8 drb. kettős kazetta, filmkazetta-toldal, bőrtáska. Ára 100 korona. Megtekinthető a lap szerkesztőségében d. u. 2—3óra közt. Ajánlatok ugyancsak ide címzendők.

Megvételre keresek egy nappali világításra berendezett 50×60 cm. nagyítógépet. Lencsével, vagy a nélkül. Ajánlatok a lap szerkesztőségéhez «nagyítás» jelige alatt intézendők.

Két külföldi optikai gyár egyesülése. Miként a müncheni *C. A. Steinheil Söhne* cégtől értesülünk a cég a *Kahles & Bondy* bécsi optikai gyárral, illetőleg annak jelenlegi tulajdonosával egyesülvén, mely a *C. A. Steinheil Söhne* cég alatt *Bécsben fiókintézetet* alapított, melynek célját — Magyarország-Ausztria részére — a cég összes gyártmányainak előállítására és szállítása képezi. Az új telep címe: *A. C. Steinheil Söhne Wien, IV/2 Goldeggasse 20.*

«A Kodak Mandzsuriában.» Ez a címe annak a kis képes füzetkének, melyet a Kodak társaság párisi telepe bocsátott forgalomba. Tartalma pedig a Kodak-Pliant No. 3. (Zseb-kodak) gépekkel a mandzsurlai harctéren készített felvételek közül néhány szemelvény. Egy-kettő ezek között is artisztikus hatású. A cég itt inkább az élesség bemutatására helyezvén a fősúlyt, nem annyira azokat az artisztikus hatású képeket mutatja be itt az érdeklődőknek, melyekről párisi tudósítónk *«Kodak Verescsagin»* cím alatt számolt be lapunk húsvéti számában, mint inkább a hajszalélességet, mélységét és helyes távlatot óhajtja demonstrálni. Érdeklődők levélben jelentkezhetnek szerkesztőségünkkel, s mi mindenkinek megküldetjük *ingyen és bérmentve* e csinos kis füzetet.

Sajtóhiba. Esetleges félremagyarázások kikerülése végett, a következő sajtóhibáknak kiigazítását mellőzhetetlennek tartjuk.

A 15-ik szám 157-ik lapján a 8-ik sorban felülről « $\frac{1}{100}$ » helyett, « $\frac{1}{500}$ » olvasandó, így a helyes szöveg ez: *«Igen gyors pillanatot ($\frac{1}{500}$ — $\frac{1}{1000}$ m. p.)»* stb.

A berlini kiállítás ismertetésében pedig *Strauss* Richárd dr., a berlini opera híres karmestere, a *«szimfónia királya»* helyett, *keringő-királyként* van aposztrofálva. E tollhiba annak idején elkerülte ugyan figyelmünket és talán másokét is (?), ámde kijavítatlanul nem hagyhattuk.

Lapunknak húsvéti, vagyis 14-ik és 15-ik számában megjelent művészi fényképfelvételek szerzőjeként *Simkó János* szerepelt. A művész most arról értesít bennünket, hogy neve félig tévesen került lapunkba, mert a keresztneve nem János, hanem *József*. Szívesen adunk helyet a művész helyesbítés iránti kérelmének s a lapunk mai számában műmellékletként kiadott kép alatt már helyesen a *Simkó József* neve szerepel. Még csak annyit, hogy *József* ezúttal sem vált szégyenére Jánosnak.

Kérjük lapunk barátait, hogy amatőr-ismerőseik címét velünk, lapunk terjesztése céljából, közölni szíveskedjenek.

Azokat, kik képeiket közlés vagy bírálat végett lapunk szerkesztőségéhez beküldik, arra kérjük, hogy a legkifogástalanabb kivitelű, nem pedig elrontott, aranyfürdőben vagy előhívóban agyonnyomorgatott másolatokat juttassanak hozzánk, mert csakis kitűnő másolatokról készíthető jó klisé, már pedig a szép reprodukció valamennyink közös érdeke. Azonkívül még arra kérjük, hogy a kép hátára nevüket, pontos lakcímüket, valamint a kép címét feljegyezni szíveskedjenek.

fotószu
1
lapon levő

IRODALOM.

Bessenyei I. Fényképek előállításá...	1.20
Meczner S. A műkedvelő fényképezés kézikönyve. Külö- nös tekintettel kezdőkre. 28 képpel és 4 kép- melléklettel	3.20
Moller M. A fotografálás elemei	4.—
Sajóhelyi B. Fotografálás	—60
Schmidt F. A gyakorlati fotográfia kézikönyve. Kötve	6.—
Allilm M. Die Grundlinien der Amateur-Photographie. Ein kleines Handbuch für Antänger und Geübte	3.—
— — Die Photographie	1.80
Anschütz O. Die Photographie im Hause. Lehrbuch für Amateure. I. Das Porträt.	3.60
Bühler C. Kleines Lehrbuch der Photographie. Zur Selbst- belehrung	1.20
Burton W. K. ABC der modernen Photographie	1.80
Dawid L. Ratgeber für Anfänger im Photographieren	1.80
— — Die Moment-Photographie	9.60
Emmerich G. H. Werkstatt des Photographen. Ein Hand- buch für Photographen und Reproduktionstechniker, mit 12 Tafeln u. 255 Abbildungen im Text (1904.) kötete	9.60
Eder J. M. Ausführliches Handbuch der Photographie. I. Thl. I Hälfte. (A II—IV. kötet is megjelent.)	14.40
Gut Licht. Jahrbuch und Almanach für Liebhaberphoto- graphen. Redig. v. Schnauss. XI. Band. 1905. Füzve	1.80, kötve
Günzel G. Die Amateurphotographie	2.16
Hanneke P. Die Herstellung von Diapositionen zu Projek- tionszwecken	1.20
Hauberisser G. Wie erlangt man brillante Negative und schöne Abdrücke. 13. Aufl.	3.—
Halm E. Photographie bei künstlichem Licht	1.50
Jahrbuch für Photographie und Reproductions, technisch f. 1904. Herausg. J. M. Eder	3.—
L'Année photographique 1904	9.60
Annuaire Général et International de la Photographie 1904. Kötve	3.60
The American Annual of Photography 1904	6.—
König E. Die Farben-Photographie	6.—
Lettner G. Skioptikon, Einführung in die Projektionskunst. 3-te Auflage	3.—
Loescher. Leitfaden der Landschafts-Photographie	1.80
Miethe A. Lehrbuch der praktischen Photographie. 2. kiadás.	4.32
Schnauss H. Die Blitzlicht-Photographie. 3. kiadás	12.—
— — Photographischer Zeitvertreib. 7. kiadás	4.20
Schnauss J. Leitfaden der Photographie	4.80
Spörl H. Praktische Rezeptsammlung für Fach- und Amateurphotographen	3.—
Vogel E. Taschenbuch der praktischen Photographie. 11. kiadás.	3.60
Vogel H. W. Handbuch der Photographie. 4 kötet	3.—
— — Photographie	54.—
Wagner A. Műkedvelő fotografálás	3.—
Trutat. Le Cliché photographique	—20
— — Les Procédés pigmentaires	4.20
Rouyer. La Gomme Bricksamatör	1.50
	2.40

Folyóiratok.

«Az Amatőr»	1/4 évre	3.50
Amateur-Photograph. Monatsblatt	1/4 évre	1.50
Mitteilungen, photographische, 24 füzet évenként, 1/4 évre	1/4 évre	3.60
Photographen-Zeitung, allgemeine v. Miethe, 52 szám évenként	1/4 évre	3.—
Ratgeber für Amateurphotographen, 24 szám évenként, 1/4 évre	1/4 évre	— 96
Wochenblatt, photographische von Gaedicke, 52 szám évenként	1/4 évre	3.—
Bulletin de la Société française de photographie, 24 szám évenként	1/4 évre	21.84
Amateur Photographer, 52 szám évenként, egész évre	1/4 évre	15.24
British Journal of Photography, 52 szám évenként	1/4 évre	14.40
Photography, 52 szám évenként	1/4 évre	9.60
Gut Licht, 1905.	1/4 évre	1.80

E művek és folyóiratok állandóan raktáron van-
nak, vagy megrendelhetők

TOLDI LAJOS könyvkereskedésében
Budapest, II. ker., Fő-utca 2. sz.

Szerkesztői üzenetek.

E rovatban a szerkesztőség készséggel ad szakszerű
felvilágosítást minden hozzá intézett, a fényképezésre
vonatkozó kérdésben.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy képeket, reklamációkat,
valamint minden — a lapra vonatkozó — írásbeli köz-
leményt, lapunk szerkesztőségéhez (VII., Király-utca
89. sz. alá) beküldeni szíveskedjenek.

M—y Ö—n Nagyléta. Lám, lám, mégis akadnak még
olyan őszinte lelkek, a kik nyíltan bevallják, hogy dicséretünk
jól esett nekik. Pedig a multkoriai után újabb kitüntetés vár
Önre. Gyermekek-zsánere, mely «Lesben» c. képénél sokkal jobb
volt, lapunk közölhető képei közé került — s már lapunk mult
számában — nyomdafestéket s napvilágot látott is, — «Váratlan
segítség» c. képéhez méltán sorakozik. E zsáner kedves és hálás.
Tessék csak vele behatóan foglalkozni, s az eredmények még az
eddigieket is magasan túlszárnyalók lesznek! Mert tehetsége van
reá, azt látjuk.

M—y B—né úrnő Budapest. Bizony bármennyire is
sajnáljuk, képei közül talán még egyet sem közölhetünk — egyelőre.
Mégis bizton reméljük, hogy Ön is azon olvasóink közé tartozik,
a kik lapunkkal haladva, rövid idő alatt emelkednek arra a fokra,
a hová mások csak esztendőig tartó tanulmányok és gyakorlati
kísérletek után emelkednek.

O. H. Salgótarján. Kérelmének, hogy beküldött ké-
képéről bírálatot mondjunk, szívesen teszünk eleget. «Hivatalban»
címűnek a gondolata, sőt felfogása sem rossz, ámde a kivitele
végtelenül gyenge. A pápaszemes úrnak — nem lévén az már
mai gyerek — alighanem nagyon remegett a keze, s a helyiség-
ben nagyon sötét lehetett, s e két ok előidézte okozatként a
tollat tartó kéz helyett pusztán egy bizonytalan alakú világos
foltot látunk. Az egész képnek párhuzamos vonalai és az előtér-
ben heverő fehér lapok, vagy könyvek a képnek nyugtalan karaktert
kölcsonőznek. Az egészen meglátszik, hogy a gondolat megvolt,
de hiányzott a koncepció és a kivitelhez szükséges rutin. Bányász-
kunyhók c. képe már sokkal jobb dolog. Van benne han-
gulat. Nagy hibája azonban, hogy a másolat felette gyenge.
Ugy látszik, hogy a lemez egy kevés megerősítésre szorul. Vagy
pedig esetleg hasonló eredményre vezetne, ha a lemezről úgy,
a hogy van, keményebben másoló-papírra készítené másolatot.
Azon körülmény, hogy Ön — mint írja — csak újév óta fényképez,
e képekkel kapcsolatba hozva arra enged következtetni, hogy van
Önben tehetség, csak a gyakorlat hiányzik.

A. J. Brád. Kérdéseire Önnek is, — mint minden előfize-
tőnknek — szívesen válaszolunk. Szívesen adunk tanácsot arra
nézve is, hogy a fényképezéshez szükséges és speciális célokra
szolgáló fényképezési készülékeket hol szerezzék be, vagyis a sok
közül melyiket s hol vegye. Ez nekünk nem fáradtság, mert hisz
ezzel az útnutatóssal is tartozunk azoknak, a kik ez iránt biza-
lommal hozzánk fordulnak. Az Ön által feltett kérdésekre vála-
szunk a következő: 1. Amatőrök részére a Goerz-Anschütz
kamaránál igenis technikailag megfelelőbbnek találjuk az Ernemann-
féle klappkamarát. Ha ennek szerkezetével, felszerelésével és
árával tüzetesebben óhajt megismerkedni, kérjen — lapunkra való
hivatkozással — a gyártól Hch. Ernemann A. G. Dresden, Schandauer-
strasse 48 árjegyzéket e kamaráról. 2. A mi a céljainak meg-
nem felelő Goerz-féle II. 2. sz. objektívnek megfelelőbbre való becse-
rélését illeti, erre nézve tanácsunk, hogy — a gyárak ily csere-
ügyletekkel nem foglalkozván — legcélszerűbb, ha szándékát lapunk
«adás-vétel-csere» rovatában eladás, vagy csere alakjában hirdeti.
E rovat előfizetőinknek díjtalan rendelkezésére áll. Ha-objektívjét
ekként sikerült eladnia és másikat óhajt venni, ajánljuk a Voigt-
länder collinearját, vagy a Plaubel-féle «Doppelortar»-okat (Plaubel
& Co. cég címe Frankfurt a/M.). Ez utóbbiak olcsóbbak is. Kér-
dése különben nem egész világos s ha világosabban teszi fel
nektünk újra, mi is határozottabban válaszolhatunk.

D—y I—n joghallgató Baja. Régebben beküldött képeire —
őszintén szólva már nem emlékezünk. Ámde, ha nem ígértük
meg közlésüket bizonyára nem voltak jók. Árviz c. képe pedig,
mint legjobb valamennyi közül, lapunk utóbbi számában meg is
jelent. Kliséjét az előállítás dr feléért magához válthatja és képes-
levelező-lapokat készíttethet róluk. Ez utóbbinak elkészíttetését kiadó-
hivatalunk is elvállalja.

V. F. felső-kereskedelmi iskolai növendék Kassa. «Ku-
bikosok» és «A gözeke» c. képei egészen jól sikerült amatőr fel-
vételek. Ámde lapunk nívóját nem ütik meg s ezért sajnálatunkra
nem közölhetők. Az előbbi főleg azért is, mert oly apró, hogy
klisirozásra teljesen alkalmatlan, a víz tükre pedig nélkülözi a
legcsekélyebb mozgást is. Utóbbi azonban valamely mezőgazdasági
lapra nézve felette becses illusztrációt képezne.

sz. L—cs J—s Budapest. Beküldött képei igen jó és tiszta amatőrfelvételek a jól sikerült «utiképek» fajtájából, melyek azt a célt, melyből készültek — külföldi utazásának emlékeztetésére — való felhívására s albumban, vagy a szalónasztalkán való elhelyezésre — kitűnően beválnak. Még csak annyit, hogy ajánljuk a más tárgyú, hangulatos tájképekkel való próbálkozást s azt hisszük, hogy lapunk nyomán sikerül fog Önnek is, — még pedig nem is sokára — oly képeket készítenie, melyek a «művészi» jelzővel is illethetők. Ezeket azután készséggel kiadjuk.

C. K. hadnagy Budapest. A megreklamált lapokat kiadóhivatalunk útján elküldöttük s reméljük, hogy már birtokában vannak (?).

P. A. műépítész Budapest. Legutóbb beküldött képei, melyek egyike-másikáért a megérdemelt elismerést «Képeinkről» c. rovatban nyert, az előzők után szinte hihetetlen gyors és nagy haladást mutatnak. Búcsúsok c. képe különösen meglep bennünket, mert — no de erről legközelebb ismét a «Képeinkről» szülő rovatban. Most csak arra kérjük, hogy arról kitűnő fényes solio, vagy Rigler-féle papíron készült másolatot hozzánk mihamarabb beküldeni sziveskedjék, úgyszintén a két kis parasztyerkőcről is.

R. Z. Budakesz. Vettük képeit, melyekre nézve kritikánkat kívánta hallani, illetve olvasni. Kezdjük a legrosszabbikon. «A csacsifogat» bizony semmiféle művészi kvalitást nem mutat, hat fel és biz csak jó világítás mellett eszközölt «el nem romlott» amatőrfelvétel. Jobb a «Léni», a melynél csak a test- és arcnak egyaránt egyirányban és pedig a géppel való elhelyezése ront. Gumminyomatban is eredeti, egész érdekes dolog volna, így azonban nem sokat mutat. Meit a technika is sokat tesz ki ám! A kis nyalakodó kedves dolog, csak az kár, hogy a gyerek épp úgy van pozírozva (?), mint a «Léni». Itt is, ott is a gépet kellett volna kissé oldalt állítani. Így a kép azt a benyomást teszi, hogy a gyereket pozírozta a ferde ajtófélfák bántóak. «Magános utakon» is valószínűbb volna, ha a tisztelendő úr nem a gép felé fordulva és a kép kellős közepében olvasná a miatyánkot. Azután semmi mozgás, póz, póz, — még ha nem is Ön pozírozta. Legjobb a «Férfitanulmányfő». Ez azok közé a képek közé tartozik, hol a modell sokat segít, sőt készen ad a fényképezőnek. Ennek az öreg úrnak arcvonásaiban, tekintetében van valami vonzó, figyelmünket és érdeklődésünket lebilincselő. A beállítás itt jóval sikerültebb. Az arc lágyan világított, a test elhelyezése helyes és előnyös. Ez is megérdemelné a művészi technikat. Közléséről legközelebb; addig is kérünk jobb másolatot, talán

fényeset, árnyékban, homályos üveg vagy selyempapiros alatt másoltat.

B. I. rajztanár Gyergyószentmiklós. Tizenegy darab képe közül bizony alig tudunk kiválasztani egyet is, melyik «Az Amatőr» mértékét megütötte volna. Képei még nem «művészi» nék válogatott témái. Ellesett pillanatok, vagy gondos tanulmányok és egységes tárgy helyett «alkalomszerűségek». No de hiszen ez nem is megy egyszerre. Az ízlés is, gyakorlat, a tudás is és a megfigyelőképesség is fejlődik, persze nem magától. Példák erre — és pedig gyors fejlődésre Petrik Albertnek képei. Tessék csak a régebbi számban megjelenteket — a *rengeteg* beküldött képek közül kiválogattakat — a mostaniakkal összehasonlítani. Pedig ő már azokról is azt hitte, hogy mind remekmű s bizonytalannal neheztelt is reánk. — legalább titokban — hogy nem adtuk ki — valamennyit. De akkor ki tud a, hogy e fejlődés beállott volna-e nála? Minden szülő elfogult saját gyermekének hibáival szemben. Így Ön is — képeinek hibáit aligha látja. Ha tehát bírálatunkat máskor is óhajtja hallani, — a képek egyes hibáira való figyelmeztetés végett, — küldjön be néhány (2—3) újabb felvételt. Még csak egy megjegyzésünk van s ez, hogy a fénytelen solio nem bizonyult szép fehéreket adó papirosnak és sokkal jobban felel meg céljának a *Rivier-Grail-féle fénytelen (matt) albuminatpapír, a mely ezenfelül még non ipar terméke is.*

M. B. London. Ön — mint írja — most tért vissza tőlünk. Szerkesztőnk is csak nemrég érkezett haza külföldi útjáról. A felvetett ügy felette komoly lévén, csupán nyugodt s alapos munka mellett vihető keresztül. Ezt pedig felhalmozódott sok munkánk mellett még néhány hétig lehetetlen megigérnünk. A mint reá kerül a sor, a kimerítő exposé megküldjük. A t-példányokat újra folyósítjuk régi címére: London 38 Old, Bon Street. Új címének közlését kérjük.

Szerkesztő: Kohlman Artúr dr.

Helyettes szerkesztő: Gara Rezső dr.

Kiadja: A szerkesztőség.

Szerkesztőség: Budapest, VII., Király-u. 89.

Kiadóhivatal: Budapest, V., Honvéd-u. 10.

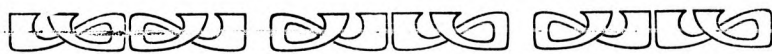

Die Schönheit * Modern képes folyóirat.

Kiadja: Karl Wanselow.

- A „Die Schönheit“ az álszemérem és álerkölcök ellen küzd.
 A „Die Schönheit“ a testi szépség és egészséges erő kultuszát számos cikk és esztétikailag kiváló, művészi képekkel törekszik terjeszteni.
 A „Die Schönheit“ útmutatással és tervekkel szolgál a művészi ruházódásra nézve.
 A „Die Schönheit“ a legkiválóbb művészek írói és képzőművészeti termékeit közli.
 A „Die Schönheit“ cikkeivel és képekkel az esztétikai érzék általános fejlesztésére törekszik.
 A „Die Schönheit“ szerkesztősége és kiadóhivatala

BERLIN-TEMPELHOF, Stollbergstrasse 2. szám alatt van.

ALAPITTATOTT 1892.

TELEFON 46-09.

OCASEK KÁROLY

passepirtout és fényképezeti kartongyára
 BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCZA 26.

Gyártatnak: PASSEPARTOUTOK minden képzelhető stylusban, TABLEAUK 300 kivágásig.

Arany-, ezüst- és szallagnyomás.

Földes Gyula

SPECIALGESCHÄFT FÜR
MALUTENSILIEN

BUDAPEST
N. ESZKÜ ÚT 6
KLOTILD PALOTA.

Szakszerűen berendezett raktár a festészet körébe tartozó összes cikkekéből.

Árjegyzéket készséggel küldök.

Reg. Trade Mark.

ILFORD-LEMEZEK, -PAPIROK.

Világszerte ismertek! Világszerte használtak!
Világszerte kedveltek! Világszerte híresek!

Egyedüli gyártója:

ILFORD LIMITED, ILFORD-LONDON E.

ENGLAND.

Egyedüli egyedárúítási tulajdonos Magyarország-Ausztria
és a Balkán-államok területére:

Commanditgesellschaft **RUDOLF WOLLNER & CIE,**
Photographische Industrie

WIEN, IX/1. Schul-Strassnitzkigasse 12.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.
Kérjük cikkünket minden fényképezési szaküzletben.

HOLLÓS J.

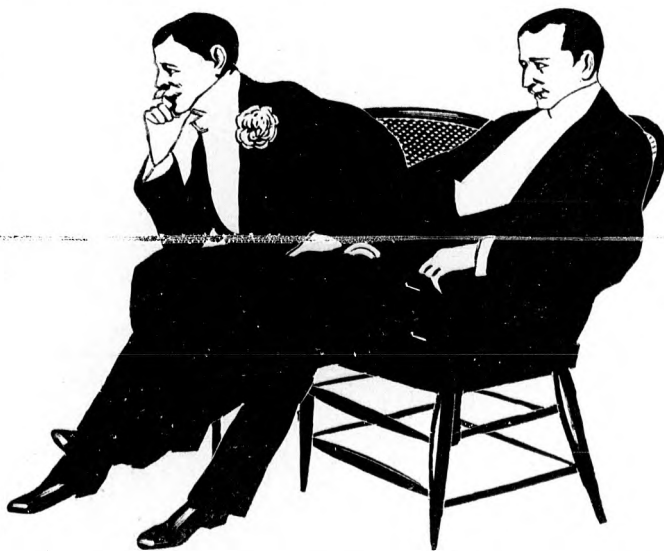
BUDAPEST, V. KER., DOROTTYA-UTCA 10. SZ.

Finom úri fehérnemű.

Utazásra, vadászatra,
sporthoz különleges
ujdonságok.

Ernyők, botok, takarók,
plaidek, alsó ruházatok.
Angol és francia keztyűk.

A cégnek nincsen fióküzlete.

Chemiserie, bonneterie,
articles de voyage,
sous vêtements, flanelles,
gants renommés.

Prix modérés.

Fondée en 1867.

Shirtmaker, Hosiery, Travelling and sporting goods, linen collars.

First-rate goods, moderate prices.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

RIGLER JÓZSEF EDE

papírneműgyár részvénytársaság

Első magyar fényképezési papírok gyártási osztálya
BUDAPEST.

Grail albuminat-papírja jelenleg a világ legjobb kimásoló papírjainak egyike! ○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

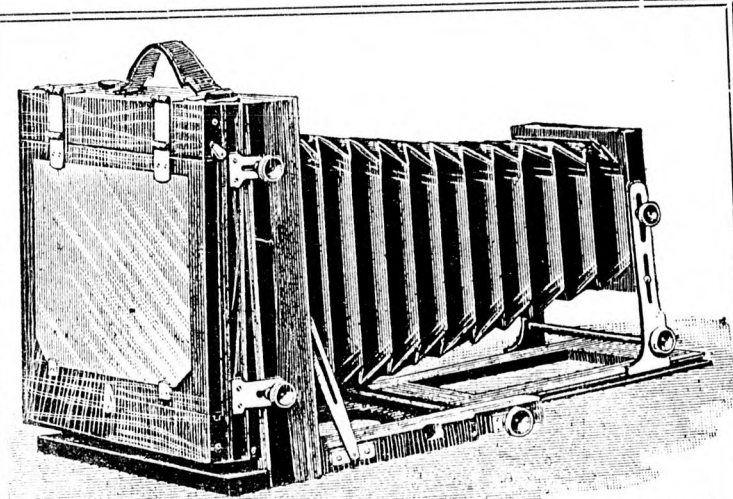
Tessék kísérletet tenni!

Az albumat-papíros gyorsan és brillánsan másol, szép fehéreket és remek fokozatokat ad. Rétege nem törékeny és nem ragad. Papírja nem szakad. Meleg színező fürdőben vagy hőfok mellett oldhatatlan, nyúlékony és erős. Az albuminat-papírossal — az előírás betartása esetén — bármily szín és nuance könnyen elérhető. **Az albuminat-képek határtalanul tartósak.**

ÁRAK:

A fényezett papír ára 50/66^{cm} nagys. ívekben könyvenként K 18.—, 1 iv K —.80
 « fénytelen « « 50/66 « « « « « 22.—, 1 « « 1.—
 « « szemcsés papír ára 50/66^{cm} nagys. ívekben « « 24.—, 1 « « 1.20
 « papír kisebb alakokban csomagként --- à « 1.—, 1.20 és 1.40 is kapható.

Beszerezhető fenti cég központjában és fiókküzeleiben, valamint minden bel- és külföldi fényképezési szaküzletben.

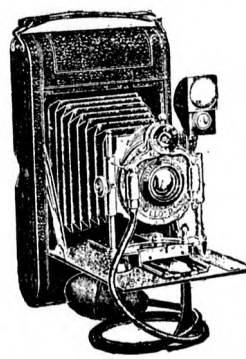
GERLICH ÉS SVUGER

BUDAPEST,
VII. KER., KLAUZÁL-UTCZA 21.

Műasztalosok fényképészeti gépekre.

Javítások a legjutányosabb áron eszközöltetnek.

Fabrik photographischer Apparate auf Actien

vorm.: R. Hüttig & Sohn
DRESDEN

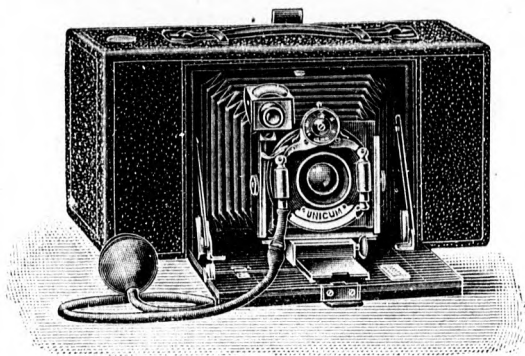
Fiókküzet:
WIEN, IX/I., Berggasse 4.

Legnagyobb fényképezési készülékgyár.

- A mi „GNOM“ kamaránk.
- A mi „MERCUR“ és „MONOPOL“ kézi-gépünk.
- A mi „JUWEL“ klappkamaránk.
- A mi redőnyzárú „REKORD“ klappkamaránk.
- A mi „LLOYD“ filmkamaránk minden fényképezési szaküzletben vásárolható.

Kimerítő ismertetést, valamint árjegyzéket kívánatra ingyen s bérmentve küldünk.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

Rietzschel „Clack“-ja

fényerős Rietzschel anasztigmattal F/8.

A legjobb, legtöbbet nyújtani képes univerzális kamara film és lemezre.

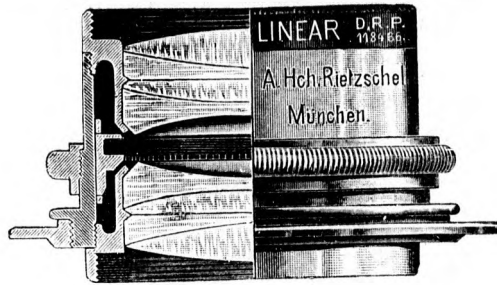
Minden egyes filmfelvétel beállitható.

Rietzschel „Linear“-ja

a legfényerősebb kitzett univerzális anasztigmat.

Német bir. szab. 118,466.

*** A legmagasabb fényerő F:4.5. ***

==== Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. ====

Beszerezhető minden nagyobb szaküzletben vagy

H. Hch. Rietzschel, Optische Fabrik, G. m. b. H.

München L., Schillerstrasse 28.

Nagybani képviselője Ausztria-Magyarország számára: Georg Jahn, Wien IX/4., Lustkandlgasse 12.

Prof. ALEX. LAINER'S

— FABRIK PHOTOCHEMISCHER PRÄPARATE. —

WIEN, VII. BEZ., KAISERSTRASSE Nr. 79.

≡ Ajánlja következő saját gyártmányait: ≡

Fényes nappali másolópapírosát, u. m. Celloidin-, Aristo- és Protonpapíros különválasztott színezésre.

Fénytelen nappali másolópapírosát, u. m. Mars-Matt összetett színezésre, Neptun-Matt és Gobelín arany és platín-színezésre.

Előhívós papírokat, u. m. Bromezüst- Bara- és Korobrom-papírokat és Palos nappali világítású előhívós papírokat.

Univerzális előhívóját dobozban; kitűnő előhívó!

Tonin, különválasztott színezésre.

Tonfix, egyesített színezésre.

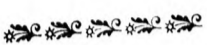

Extra-rapid szárazlemezeit, Orthochromatikus és olcsó Konsum-lemezeit.

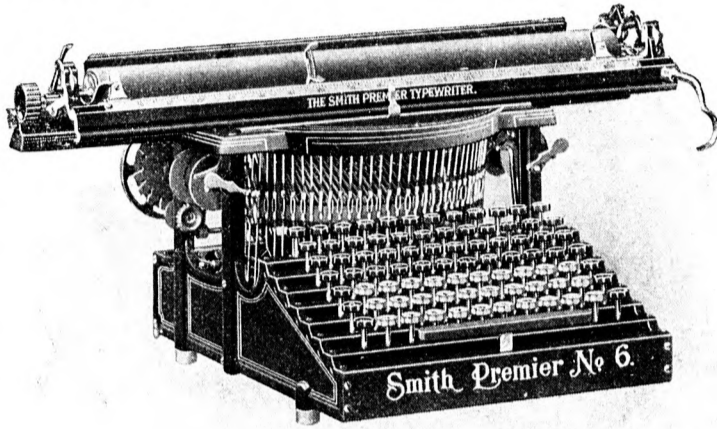
Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

A SMITH PREMIER

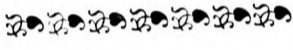
a világ legjobb írógépe. Kérjen árjegyzéket.

„Grand Prix“
1900

A párisi világiállításon
a legmagasabb díjjal ki-
tüntetve.

A megtartósabb és
legmodernebb író-
gép.
Kezelése nagyon
egyszerű.

Írógépeinket bárhol az országban díjmentesen és vétel-
kényszer nélkül bemutatjuk.

Legrégibb és legnagyobb üzlet e szakmában. Alapítva 1878.

PEJTSIK KÁROLY

Műterme kizárólag amatőr-
célokra: fényképészeti cikkek szaküzlete
IV., Kossuth Lajos-u. 1.   BUDAPEST

IV., Városház-u. 1. sz.
(IV., Kossuth Lajos-u. 4. sz.
épület, Standard-palota.)

Ajánlja: minden a fényképészeti szak-
mába vágó készülékeit és cikkeit
jutányos árban.

Felvilágosítás és képes nagy árjegyzék
kivánatra a legnagyobb készséggel.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

fotozár
La non levo

MINDEN JOG FENTARTÁSÁVAL.

TANULMÁNYFŐ.

AZ 1905. ÉVI „DEUTSCHER CAMERA-ALMANACH“-BÓL.

J. v. DÜHREN, BERLIN.

«AZ AMATŐR» MŰMELLÉKLETE.